

Дисципліна «Історія світової музики».

Розділ «Західноєвропейська музична культура XVIII-початку XIX ст.» (I курс, II семестр).

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво».

Спеціалізація: «Народні інструменти».

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр».

Викладач – кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента **Артем'єва В. Б.**

В. А. Моцарт та проблемні аспекти сучасного розуміння музичної культури XVIII ст.

- Моцарт-людина і Моцарт-митець. Міфи та легенди. «Культ Моцарта» сьогодні: позитивні та негативні наслідки;
- Моцарт і масонство: таємна сторінка біографії композитора (ідеї масонства та причини їх поширення в європейському суспільстві у XVIII ст., масонські твори Моцарта, загадки відтворення масонської символіки в «Чарівній флейті»);
- Характеристика нової позиції композитора в суспільстві як вільного митця, основні джерела матеріального забезпечення життя композитора;
- Сутність художніх експериментів Моцарта: сміливість порушення жанрових канонів та універсалізм мислення. Специфіка використання принципу контрасту в музичних творах композитора (в межах класицистичних норм та «на межі» традиційних правил).
- Жанрова система творчості композитора.
  - ✓ Оперна творчість, її реформаторське значення. «**Весілля Фігаро**» – реалістична комедія характерів. «**Чарівна флейта**» – філософська притча у жанровому вимірі зингшпіля. Опера «**Дон Жуан**» В. А. Моцарта як новий етап функціонування жанру опери в європейській культурі. Новітня сутність образу Дон Жуана в опері Моцарта та виявлення його універсальних рис в культурі наступних століть. Сутність основного конфлікту опери в світлі художньо-естетичних вимог класицизму. Проблеми сучасного осмислення фіналу опери. Музична характеристика Дон Жуана в опері та її автобіографічні аспекти (за Абертом).
  - ✓ Втілення основної проблематики опери в інших жанрах творчості композитора.
  - ✓ «Казус трьох останніх симфоній» (за висловом І. Сусідко) В. А. Моцарта. Симфонії №№40 та 41 як втілення зухвалих жанрових пошуків композитора. Унікальність трактування симфонічного циклу в симфонії №40. Особливості взаємодії

принципів організації жанрів симфонії та опери в симфонії №41.

Особливості сучасного виконання симфоній (порівняння версій виконання симфонії №40 представниками «історично орієнтованого» виконавства та продовжувачами «романтичних» традицій інтерпретації тексту твору).

Список обов'язкових музичних творів для прослуховування.

В. А. Моцарт Симфонії №№40,41
“Весілля Фігаро”
“Дон Жуан”
“Чарівна флейта”

Список літератури.

Для всіх питань:

Музыкальный словарь Гроува. Перевод с англ., ред. и дополнения Л. О. Акопяна. – М. : Практика, 2007. – 1103 с.

Проблеми становлення стильової системи класицизму.

Рекомендована література.

1. Сусидко И. П., Луцкер П. Моцарт и его время / И. П. Сусидко, Луцкер П. - 2-е издание, испр. - М.: Классика XXI, 2015. - 623 с.
<https://www.litmir.me/br/?b=236738&p=1>
2. Чигарева Е.И. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени: Художественная индивидуальность. Семантика / Е. И. Чигарёва. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 280 с.
<https://drive.google.com/file/d/0BwDwIYWuzOg1XzV5WHQtYXo1X2c/vi ew>
3. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посібник / І. Л. Іванова. Г. В. Куколь. М. Р. Черкашина ; за ред. М. Р. Черкашиної. – К. : Заповіт, 1998. – 384 с
4. Аберт Г. В. А. Моцарт : в 2 ч, 4 кн / Г. Аберт : пер. с нем. и коммент. К. К. Саквы. – Ч. 1, кн. 1. – М. : Музыка, 1987. – 544 с.; Ч. 1, кн. 2. – М. Музыка, 1988. – 608 с.; Ч. 2, кн. 1. – М. Музыка, 1989. – 496 с.; Ч. 2., кн. 2. – М. Музыка, 1990. – 560 с.
<https://notkinastya.ru/abert-g-v-a-motsart-1978-1990/>

Додаткова література.

1. Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков : в 3 ч. / Л. Кириллина. – [Ч. 1] : Самосознание эпохи и музыкальная практика. – М. : МГК им. П. И. Чайковского, 1996 – 192 с.; Ч. 2 :

- Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. – М. : Композитор, 2010. – 334 с.; Ч. 3 : Поэтика и стилистика. – М. : Композитор, 2007. – 376 с.
<http://www.glierinstitute.org/ukr/study-materials/1/kirillina-classic.pdf>
2. Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 1] : На примере венской классической школы / Антон Ноймайр. – Ростов-на-Дону : Феникс ; М. : Зевс, 1997. – 448 с.
  3. Чёрная Е. С. Моцарт и австрийский музыкальный театр / Е. С. Чёрная. – М. : Музгиз, 1963. – 435 с.
<https://notkinastya.ru/chernaya-e-motsart-i-avstrijskij-muzykalnyj-teatr-1963-pdf/>
  4. Чичерин Г. Моцарт : исслед. этюд / Г. В. Чичерин. – Изд. 4-е. – Л. : Музыка, 1979. – 255 с.
<https://notkinastya.ru/chicherin-g-v-motsart-izd-1987/>
  5. Ганс Урс фон Бальтазар. Богословие и музыка. Три речи о Моцарте. – М.: Библейско-богословский институт св.апостола Андрея, 2006. – 159 с.
  6. Луцкер П. В., Сусидко И. П. Итальянская опера XVIII века : в 2 ч. – Ч. 1 : Под знаком Аркадии. – М. : ГИИ ; РАМ им. Гнесиных, 1998. – 440 с.; Ч. 2 : Эпоха Метастазियो. – М. : Классика-XXI, 2004. – 768 с.